

'Sεbhε Pəlv 'paa Efεzι -nyuma yoo

-Lagɔnyima mia Efεzigbe nukple, 'ma *Pəlv 'paa 'sεbhε ni yoo. ɔ mi -kaslu 'wv *Wləmv, 'bhie ɔ yia wee 'sεbhε ni celi. ɔ nee we 'wv nu, -Lagɔnyima weee -bhlo, we 'dεe 'gbv wa kikal zε.

Fvsaweli

¹ Amia -Lagɔnyima mia Efεzigbe nukple, -wa zva -Zezu *Klisı dlı -gv, -amı Pəlv -zea -Lagɔ dυmagbv nya -Zezu Klisı *tietienyo, -amı celia da aın 'wv.

² Nu, -amiaa Dide -Lagɔ -yo Nyumaa -Kanyɔ -Zezu Klisı ʃwna aın 'nyu la, 'in wa 'nye aın 'wututve -dlɔɔ.

-Lagɔ ka -aın zvzənv 'nye -Zezu Klisı 'wv

³ -A -mnını -amiaa -Kanyɔ -Zezu Klisı Dide -Lagɔ ʃn! ɔ ka -aın 'nyulanjwna Zuzu 'Pvpaa 'nyulanjwnie weee nya, -mɔ yali 'pıpı Klisı 'wv.

⁴ Nu, dudvvlalalie 'yu -Lagɔ ka -bha -aın -sa, -a 'ka ɔ -nu -ze Klisı 'wv. 'In -a 'ka -məwlvda -tv, -zugba gbvnyuu yabhlogbɔɔ 'ni -aın kweyli -mɪɔ 'yiliya 'wv.

-Lagɔ -kalı -amiaa zee 'gbv,

⁵ ɔ yia 'cn gba nu, ɔ 'ka ɔ 'yua -aın 'wvnv -Zezu Klisı 'wv. Nu, ɔ zvzənv 'wv, -we ɔ 'ybhaa, mv mia de.

⁶ We 'gbv -a -mnını -Lagɔ ʃn bhabha, ɔ 'nanı 'kadvv 'gbv. Dlı weee nya ɔ nyea -aın we, ɔ dυma yuu 'ʃn nya.

⁷ Nu, -Zezuu 'piɔn zitia -aın 'wv, 'in -Lagɔ yia -amiaa -yoğbv 'wvtı. Sanee 'sa -Lagɔ -slolua ɔ 'nanı 'ylilo,

8 wee 'nanı -we ɔ nua -ain 'wv bhabha, mv -wa nu,
ɔ ka -ain gbøyilo -yo 'ylimnee weee 'nyε.

9 ɔ dlıı da -gbv müa zizeda, ɔ ka we -ain 'klvslolu.
'In ɔ ka 'cın gba nu, ɔ 'yıbhıa ɔ 'ka we gbalı Klisi 'wv.

10 Wee gbv -Lagɔ gbaa, ɔ 'ka we lənve gbalı,
bhlanya -mınu bhıalida, mv -wa nu, ɔ 'ka yalı -lu
weee -yo dvdu -gv -lu weee 'wlugvgwlalı. 'In Klisi
'dəbhlogbəo 'ka we 'wlulapılınyo -ze.

11 -A -yo Klisi 'wvsusloluee 'gbv, 'pvpve ka gbv -
Lagɔ gbaa, -a ka -amıaa -nu 'yi. Nu, -Lagɔ ka 'cın -
bha -ain -sa, gbv ɔ 'kaa lənv, we səlv. Cun, gbv -we ɔ
gbaa 'in -we ɔ 'yıbhıaa, ɔ ka -lu weee lənv, we səlv.

12 Nu, -amıa dia Klisi dlı 'wv tıa, -a 'ylimanı -Lagɔ
'ıñ! We 'gbv -Lagɔ yia -bha -ain -sa.

13 Amıa 'ya, gbvzənv -wəlı -we amıa pvlıa yukwli,
-Lagəgbv -we 'nyεa ain 'pvpve, we 'gbv a ka Klisi dlı
-gv zu. 'In -Lagɔ yia amıaa yibhelida zu, Zuzu 'Pvpa
ka gbv ɔ gbaa nya, 'in ɔ yia we ain 'nyε.

14 Zvzənnya -Lagɔ dia la ɔ nyımaa -nu nya, Zuzu
'Pvpa -wa we tıanı, 'in mv təmania -amıaa dlı la nu,
-amıaa 'wuzıtıe -ka gba, 'in -a yia wee -li -mını. Nu,
-a -mnıını -Lagɔ 'ıñni 'kadı we 'gbv!

Pvl bhubhoea -Lagɔ Efəzu -Lagɔnyımaa 'gbv

15 We 'də weee 'gbv, sa a zva Nyımaa -Kanyo -Zezu
dlı -gv, 'in a -kalıa -Lagɔnyıma weee ze, -amı ka 'ya
-mvv 'nvv 'gbv,

16 na paa -Lagɔ fuo 'kəmvv, amıaa 'ıñni nya. 'In in
-ka -Lagɔ bhubhoea -mı, 'in na paa ain dlı -gv.

17 'In -we na yıbhıalıa -amıaa -Kanyo -Zezu Klisi
'ıñnumnı -Dide -Lagɔ mv ni: nu, ɔ 'nyε ain gbøyilo -
Zuzu, we 'ka -Lagɔ ain 'klvslolu, 'in a 'ka ɔ yibheli
sazənv sa.

18 ○ -kali amiāaa dlı 'wv o zlı 'ka -mɔ slo. 'In -we a dia dlı 'wv, -we ka 'gbv o yia aın la, a 'ka we 'wylanv. 'In zuzənonya o nyęa o -məwlvnya, a 'ka we 'yillo 'kadu yibheli.

19 -Lagɔ na bhubhoea, 'in -amia zva Klisi dlı -gv, -gbloɔ -yıtite 'kadu -Lagɔ dia la -amia -Lagɔnyımaa -nv nya, a 'ka we yibheli. 'In wee 'titə oo -Lagɔ -slolua 'kva 'titə weee nya,

20 da o 'bhua Klisi 'wv tlıtlie lv, 'in o yia o ladı o lilişəlv -mɔ yali 'pıpi.

21 Nu, yalu 'titə weee -gv, se weee -gv, ıwəzilo weee -gv, nyımaa 'wlulapılıe weee -gv, we -yo 'ınnıo 'ınnı wa 'kaa la da, dvdu -minı -yo dvdu 'ka 'yaa yi -gv, Klisi pılıa we 'de weee 'wlu la.

22 -Lagɔ ka -lu weee Klisı bhı zə lapalı. 'In o yia o 'ylibeli *Leglizı 'yugalinyo 'kadu nya. Leglizı -kpabhiee 'wlu Klisi -mia,

23 *Leglizı -wa Klisı ku -kpabhie. 'Mu o yea kækə, 'in, -Lagɔ lala -li weee oo Klisi ye 'yaa.

2

-A ka tlıtlie lv 'wvsa, 'in -ayia 'yiliyəgagie 'yi

1 Zlımę a ka 'yiliyəga -tlıtlie tlı, amiāaa gbu -mnəmnəe -yo amiāaa gbvnyii 'gbv.

2 Wee dvdu -minı -gvv lenvgbv 'nyii a nva le zlımę. 'Titə 'nyii -kanyo mia yalı -yo dvdu 'so nyıdı, 'mɔ a zva 'nviwe. Nyıma -wa'a zva -Lagɔ 'nviwe, wee zuzu mi 'yaa -sleen da wa 'wv lubhonvda.

3 -Amia weee mi 'ya zlımę nyıma -manı 'bhisa. - Amiaa yicee dlıwvnynigbv 'cinya -a nva le. 'In -a nva -amiaa yice -yo -amiaa 'wlukvvn lapvpalie 'nyiii dvmagbv le. 'Sa -bhloo 'de -amia miaa 'gbv, -a yi 'yaa -Lagɔ 'ce zə 'plılıa nyıma təlvə 'bhisa.

4 'In, -Lagəo nyazıdlı 'yli, 'in ɔ -kalı -amıaa ze bhabha.

5 We 'dəe 'gbv, da -a tla 'yliyəga tlthie gbunyaamnəmnəe lv, 'in -Lagə yia -aın 'yliyəgagie 'nyə Klisi nya. Cun, -Lagəo 'nanı 'gbv a yia 'pv.

6 -A mı -Zezu Klisi 'wvv 'gbv, -Lagə yia -a -yo ɔ 'sə 'wvbhu tlthie lv. 'In ɔ yia ɔ -yo -aın 'sə -mə yalı 'pıpi ladı.

7 Zvəzənv -we -Lagə nva -aın -yla le -Zezu Klisi 'wv, -we ka 'gbv ɔ yi 'saa nv, mv -wa nı: ɔ 'nanı 'kadıv ka 'ŋnimnəe 'nia bhloluda -ka, ɔ 'ybha ɔ 'ka we 'yli -slolu -zu weeee yiaa -nv nya.

8 Nı, -Lagəo 'nanı 'gbv a yia 'pv, amıaa dlızvzve -yo. Wee 'pvpve'e 'bhv amıaa -gbe, -Lagəo wlawlalu -wa.

9 Wee 'pvpve'e 'bhv amıaa 'dəe lənvgbvv -gbe. We 'gbv, nyıme yabhlogbəo 'na 'ylimanı ɔ 'de -nı.

10 Nı, -Lagə nva -aın le, 'in mə -laa -aın la -Zezu Klisi 'wv, gbvzənv -gbvnyaalənvee 'gbv. 'In wee gbvzənv -gbvnya mıa, -Lagə ka we lamnazı pepe, -a 'ka we lənvv 'gbv.

-A mı nyıma -bhlo nya Klisi 'wv

11 Nı, amıaa -mumı -kwıkwı cın mıa, a ligbe we! A 'nı *Zuifv tein nya -mı. 'In Zuifv laa aın «nyıma -wa 'nı knı 'wv -mı». 'In wa laa wa 'de «knı 'wv -nyıma», nyımee ɔ ka wa knı 'wv 'paa 'gbv.

12 We bhla a 'nı Klisi -yi, a mı 'lakpanya nya, 'in -Lagəo nyıma ɔ -saa -bha, a 'nı wa glaa -mı. Welinya -we -Lagə -yo ɔ nyıma bhlıa, -lu ɔ 'kaa wa 'nyə -gv, amıaa -nv 'nı we lv -mı. A 'nı dlı 'wvdı -lu -ka, 'in a 'nı -Lagə -yi dvdvgv.

13 'In -sl̩een, -Zezu Klisu 'w̩ -m̩im̩ee 'gbv, amia -tl̩lva zl̩me -Lag̩ -yo la, -Zezuu 'piən ka aɪn o -yo bəli.

14 Nu, Klisu d̩e -wa -amiaa 'w̩t̩vt̩ve -dl̩o. Zuifv -yo -wa 'n̩ia Zuifv, 'ma o -z̩elia nyime -bhlo. O wlaa o ku tl̩l̩ie -yla, 'suo -we sisalia wa -yo, 'in we nua wa t̩nyima 'w̩v, o yia we -wl̩,

15 'in o yia Zuifvv tite -yo we -gba -yo we lenv s̩ lamumni. 'In o yia wa 'd̩e 's̩o nyime lolu -bhlo -z̩eli o 'd̩e 'w̩v. Sanee 'sa o zua 'w̩t̩vt̩ve -dl̩o wa nyidi.

16 Klisu *su -gv tl̩l̩ie nya o -z̩elia waa nyimaa -zakpa 's̩o nyime -bhlogb̩o, 'in o yia wa -yo -Lag̩ 'w̩sususlolu, o yia 'w̩nyinyenlie lasa.

17 Amia -wa 'n̩ia Zuifv, -wa -tl̩lva zl̩me -Lag̩ -yo la, 'in -wa -wa -Zuifv, -wa c̩paa -Lag̩ -yo, sanee 'sa Klisu yia, 'in o yia aɪn -yla 'w̩t̩vt̩ve -dl̩o we -z̩onu gba.

18 Nu, o Klisu 'gbv, -a 'd̩e weee, Zuifv -yo -wa 'n̩ia Zuifv, -a mn̩eni -a 'ka Dide -Lag̩ 'yu 'yligbe, -Lag̩ Zuzu -bhlogb̩o nya.

19 We 'gbv, amia 'n̩ia Zuifv, a 'n̩i -sl̩een 'lakpanya, a 'n̩i 'pl̩ipl̩nya, nu, -Lag̩ -m̩owl̩nyima bhelia a -mia -sl̩een, 'in a mia -Lag̩ zvayli -nyima nya.

20 -Budu -we ka gwe mia -Zezuu tietienya -yo *-Lag̩gbv -fal̩panya nya, 'm̩v a -mia. 'In -Zezu Klisu 'd̩e mia we gw̩igwi 'yli -tvkpa -z̩onu nya.

21 Wee -budu wa mia 'svbhada, m̩o temania we da weee la, m̩o nua we le, 'in we -klu tl̩mania, 'in we zea -m̩owl̩ -budu 'kadu, Jejitape 'w̩v.

22 A -yo Klisu 'w̩sususlolue 'w̩v, amia mi 'ya -budu wa svbhaa lv. Wee -budu -we zo -Lag̩ d̩lia la o Zuzu nya, 'in a -yo amiaa bhelia -tl̩lva weee 'ka we -ze.

3

Lubho -we Pəlv 'kaa nv -wa 'nia Zuifv nyidi

¹ We 'gbv, -amı *Pəlv -wa -Zezu Klisu -kaslonyimə amia -wa 'nia Zuifvv 'gbv, -amı na bhubhoea da -Lago.

² -Lago 'nanı nya, lubho ɔ gbaa in nv amiaa 'gbv, a ka we 'dı 'nv gbuzənu sa.

³ -Lago ka na 'yli -blo 'ylikakie 'wv, ɔ gbv mia zizeda, ɔ 'ka 'mı we 'klvslolu. (In ka 'cın wəlı ya 'sələ cəlı we 'gbv.

⁴ 'In a -ka we zəlida -mı, a 'ka we 'jiyibheli nu, Klisu gbv mia zizeda -de 'wv na nv we laa, -de i'in 'nv we 'wulaa!)

⁵ -Lago 'nı zlime zizegbv -mını -amiaa dvkpası 'klvslolu. Nu, ɔ ka -sleen we -Zezuu tietienyaa -məwlənu -yo -Lagəgbvv -falipanya 'klvslolu ɔ Zuzu nya.

⁶ Wee zizegbv ni: -Lagəgbvv 'gbv, -wa 'nia Zuifv, wa -yo Zuifv 'sə ka ku -bhlo -ze. 'In -lu -Lago zva la, 'yia wa -yo Zuifv yia we dabvdv. 'In -lu -we -Lago gbaa ɔ 'ka wa 'nye -Zezu Klisi 'wv, 'yia wamia yi 'yaa we.

⁷ -Lago ka 'mı ɔ 'nanı 'wvnv, 'in ɔ yi 'saa 'mı -Lagəgbvv lubhononyɔ 'wvnv ɔ 'tite nya.

⁸ Nu, -amı -wa -Lagənyima weeee 'kienyile. 'In -Lago yia 'mı 'nanı ni 'wvnv, nu, in gba Klisu 'ŋnumnie -we -təa 'wvv gbv, -wa 'nia Zuifv -yla.

⁹ Sa -Lago nva ɔ zizegbv le, -amı yia we nyıma weeee 'klvslolu vaa. -Lago -laa -lu weeee la, 'in ɔ yia gbv -mını zizeda tı ɔ 'de 'wv pepe -zv duun nya.

¹⁰ 'In -sleen, *Leglizu gbəgbəin, se -yo 'titee -cian mia yalı, -maa 'kaa -Lago gbvyilo yibheli. Wee gbvyilo mia, so weeee lv -Lago slolu we.

11 Nu, gbu -Lago gbaa o 'ka lenv, -we ka gbagbie
o -ka bhaa bhli, we 'de weee lenve ka gba -amiaa
-Kanyo -Zezu Klisi 'wv.

12 -A mı Klisi 'wv, 'in -a zva o dlı -gbv, -a mnenei
-a 'ka -Lago -yəlanyni -amiaa 'de nya, o dlıwudidie
weee nya.

13 We 'gbv, in nee aın -ylae: sıasie -we lv in mia
da 'plılıda amiaa 'gbv, we 'na wlalı aın 'kvaylila -ni:
amiaa 'jnı -yəmnını -gbv -wa.

-Zezuu nyımaa zəkalı gbu

14 We 'de weee 'gbv, na sibhlia 'kukolu Dide -Lago
'yu.

15 Mə zva yalı -yo dvdu -gbv zva weee 'jnı.

16 -We na zlalia o, mu -wa nu, o 'təmanı amiaa dlı
la, o 'jnımnıne 'kaduv səlv, o Zuzuū 'titə nya.

17 'In amiaa dlıvuzvее gbəgbən, Klisi -dılı amiaa
dibhe 'wv la. 'In -Lago na bhubhoe 'yaa nu, a fa
somi gege nyımee zəkalıdlı 'wv.

18 'In, sa Klisi nyımaa zəkalıdlı 'yliagvwla, we
-tlılvla la, we 'paa 'wv, 'in we -təa 'wv, 'in a -yo -
Lago nyıma weee 'ka we 'wulanınnıne kwəyəmneni.

19 'In, Klisi nyımee zəkalıe -we -zia -lu weee wa -
yia 'wv, a 'ka we yibheli 'ya. Nu, -Lago yeli aın o lenv
-lu weee -nya, 'in a 'ka o 'wvwlv -ze -kpı.

20 -Lago 'jnı ylimanı! O 'titə nva -aın 'wv lubho.
'In da -a -ka o -lu -zlali, o mnenei o 'ka we lenv, 'in
o -luu lenv se -zi -amiaa -zlazla -li weee -yo -amiaa
'wlukvvn lapvpalı -gbv weee 'wv.

21 O 'jnı 'ylimanı *Leglizi 'wv, 'in we 'yliamanı -
Zezu Klisi 'wv, bhla weee -yo -zu weee nya! *-
Amən!

4

A -ka dlı -bhlo Klisi 'wv

¹ Nu, -amı müa -kaslu 'wv Nyımaa -Kanyeo lubhonvnee 'gbv, -amı bhubhoea da aın. -Lagə ka aın la, amıaa nənəbhv -ka we 'klu.

² A tı amıaa 'de 'wv 'kienyi, a -ka dlı -dləo -yo dlıtie 'kəmuvv. A bıbelı -yo zəkalıdlı nya.

³ Nu, a gv la, 'wvuslusloue -Lagə Zuzu 'nyea aın, 'wvtvtve -dləo nya, a 'ka we lakpa. Mu kpukpalıa aın la.

⁴ Ku -bhlogbəo a -müa, 'in -Lagə Zuzu -bhlogbəo. 'Sa -bhlokpadə dlıwudı -lu -we ka 'gbv -Lagə yia aın la, -mvv mü 'yaa -bhlogbəo.

⁵ Nyımaa -Kanyeo -bhlogbəo, dlıuzvne -bhlogbəo, -amıaa batizee batizee Klisi 'wv -bhlogbəo.

⁶ -Lagə -bhlogbəo, mə -wa nyıma weeee Dide, mə pılia nyıma weeee 'wlu la, mə nıa nyıma weeee 'wv lubho, 'in o dlıla wa 'de weeee 'wv la.

⁷ Nu, -Lagə ka -a 'de weeee 'nanı 'wvnv -bhlo -bhlo, 'in o -ka -mı, sa Klisi yıbhəlvə o -nv, 'sa o yia we.

⁸ We mü cəlida *-Lagəsebhə 'wvə:
«Da o -gblaalar yalı,
o -yo -kaslınyıma ka -gbla.

'In o yia nyıma -li 'nye.»

⁹ «C ka -gbla» sa -mvv 'ji müa? Klisi 'kaa yalı -gbla, o ka dıdu zo lasibhli tıa.

¹⁰ -C kwlia, mə -bhloo 'de -gbla 'yaa yalı 'pıplı, 'in o 'ka dıdu weeee -gv ye.

¹¹ -Li Klisi 'nyea nyıma mu ni: mə -zelıa nyıma təlvə tietienya, təlvə -Lagəgbvv -falıpanya, təlvə -Lagə gbuğbanya, təlvə *leglizınya 'yugalınya -yo -slolunya.

12 Sanee 'sa ɔ mnazia -Lagonyuma -yo, ɔ lubhonvnee 'gbv, 'in Klisu ku 'ka -gvwulaylimanı dlizvzue 'wv.

13 Sanee 'sa -a 'de weee 'kaa 'wvsuslolu -bhlo, -a 'ka dlı -bhlogbəə zu, 'in -a 'ka -Lagoo 'Yu yibheli sazonu sa. -A 'ka 'yligweladolu, 'in sa Klisi mia gbada -lu weee 'wv, -a -yo ɔ 'ka 'sa 'wvmeni tein.

14 -Mvv 'dəə 'gbv, -a 'nı -sleen 'nyenyeyua, -wa -yo 'glv -yule 'wvwlvə, 'in yoyogbvv -slolunyaa gbusloluso 'wlvə 'nyugbvgbv -yo -pıpe, 'in we 'ka -aın kwa sə weee lv. 'Bhie, waa nyuma -wa kwaa wa -lima -putu gbvnyuu lv -dawli nya, 'in wa 'ka -aın daalasalı.

15 Nu, -a -mı Klisi 'bhisa. -A -ka gbuzonu gbada -mı zekalıe nya, 'in -a ylimania gbv weee 'wv, Klisi -o -wa -amıaa 'yugalinyo, ɔ gbegbein.

16 Cun, Klisi mı ku -kpabhiee 'wlu nya. ɔ 'gbv 'lali weee kikalıa la gege, 'in we mia -bhlo. 'Lalii 'wvbelida -bhlo -bhlo mia, mv suslolua ku 'wv, 'in 'lali weee -ka we lubhonvda -mı, ku -kpabhie ylimania, 'in we dolua 'wvla zekalıe nya.

-Mimusə lolu Klisi 'wv

17 Nu, gbv na gbaa aın -yla, 'in na kpalia ŋwe Nyumaa -Kanyoo 'ŋni nya, mv nı: nyuma -wa 'nia -Lagoo 'wv -mı, 'in wa 'wlukvvn lapvpalı gbv'v bhlia 'yoo -zənu, a 'na nənu wa 'bhisa -nı.

18 'In wa 'ylimnee mı nikpise 'wv. 'Yliyəgagie -we -Lagoo wlaa, wa 'nı we -ka. -We ka gbv -wa, wa 'nı gbv -yi, 'in wa dlı -gv 'teə la.

19 Wa ka zu kwnee 'pa, 'in wa yia wa 'de gbvnyii suwulasalı, pvinplagbv weee lenve -yo ləkli -kakie nya.

20 'In amia, -we a 'kpia Klisu daa, we 'ni -muv mi dε!

21 A ka 'piεin o -gugbu weee 'nu. A mi -Lagonyima nya, 'in gbuzənu mia -Zeu 'wv, wa ka we aɪn -slolu.

22 We 'gbv, a 'bhv amiaa nənəbhv 'cın 'bi. Amiaa -mumisə 'cın -we ka dlı 'wunynigbu nva -dawli, 'in we kwaa aɪn mnəmnœ lu, a 'bhv we 'wv.

23 A 'tide amiaa 'dε 'yi, -Lagə 'ka aɪn nyima lolu -zəli kpεen kpεen, amiaa dlı -yɔ amiaa 'wlukvvn lapvpalie 'wv.

24 A -ze nyima -lolu -wa -Lagə -laa la o 'dεe 'wvwlv nya. 'In, gbv tıklı -yɔ -məwlvgbu -we bhva gbuzənvv -gbε, a -ze we lenvnya.

25 We 'gbv, a 'na 'tvbhvlv yo -ni! Nu, -o -ka -mi o gba gbuzənu o -libheyi -yla. Nu, ku -bhlogbooo 'lali -a 'dε weee -mia.

26 'In da a -ka 'ce 'pa, a zv amiaa 'dε 'yliyɔ a yi gbvnyuu lu bhlili. Nu, amiaa 'ce 'na -bhleli 'ylv -ni.

27 A 'na 'nyenl *Kuzu 'yoo, 'in we 'ka aɪn ηwεzi -ni.

28 -C -ka -benyi 'wienyɔ nya -mi, o 'bhv 'wie 'bi. C nv lubho o 'dεe sɔ nya, o 'ka -lu 'yi sazənu sa, 'in o 'ka bobabhanya 'wvsa.

29 Weli 'nyuu yabhlogbooo 'na 'tlalı aɪn ηwεε -ni. A gba weli -zənvv 'dεkpua, -we 'kaa amiaa -lima 'wvsa, 'in we 'ka wa dlızvzve -gvwvlaylimanı. 'In we 'ka -wa pulv aɪn yukwli, 'nanı 'wvnu.

30 A 'na tlı -Lagə Zuzu 'Pvpaa -gv 'wv yuoyuo -ni. Cə Zuzu nya -Lagə zv amiaa yibhelida o -nv nya, 'in 'wvzitilyi nya, o 'ka aɪn gbvnyuu kwεε -sa 'taataa.

31 Gbvv dlı 'wv ladilie, 'ce -yɔ 'klvkalɔ, -zle -yɔ vəlivwelı weee mia, a vlalı we amiaa 'dε gwe! A kpa amiaa 'dε la, a 'na nvnu 'nyii yabhlogbooo -ni.

32 A nvnvv 'nanı 'wv, 'in a -ka nyazıdlı. A titlı -yəgbv 'wv, sa -Lagə tıa amıaa -yəgbv 'wv Klisi 'wv.

5

A nə zlı 'klv

1 Nu, a mı -Lagə 'wvylbha yua nyaa 'gbv, a -ze o 'tidelinya.

2 Nu, a nə zekikalı bhv, sa Klisi -slolua we 'yli, 'sa. O -kalı -amıaa ze, 'in o yia o 'de wla -Lagə -yla -amıaa 'gbv, 'nyenyelu -yo -zila -bvbəlu ka ənə nanıa -Lagə dvdv 'bhisa.

3 A mı -Lagə -məwlvnyaa lv -nyıma nyaa 'gbv, mvtnıgbv klaa, pvinplagbv weee klaa, we -yo ləklikagbv 'na 'tlalı aın nyıdı -ni.

4 Nwee 'nyuu weli, gbvkpvıa weli -yo pvinpla weli gbagbie mia, we 'ni 'ylinanı, we 'na 'tlalı aın ənwee -ni. Nu, a yibheli -Lagə 'nanı, a 'pa o fuo.

5 A yibheli we 'ji nu: mvtnıgbvv lenvnyo, pvinplagbvv lenvnyo -yo ləklikanyo (ləkli mı yoyolagə bvbue 'bhisa), mvv -kanyo 'ni 'bi -ka Klisi -yo *-Lagə nyımaa 'wlulapılıe zo.

6 Nu, nyıme yabhlogbəə 'na mnɔnv aın -dawliweli nya -ni. Sanee -svkpa -gbvnyaa 'gbv, nyıma -wa'a Zva -Lagə 'nvnwe, 'in o palıa wa 'ce -yo.

7 A -yo wa 'sə 'na gbəlv -lu yabhlogbəə 'wv -ni.

8 -Benyi a mı nikpise 'wv, 'in -sleen a -yo Nyımaa -Kanyo ka 'wvsusloluu 'gbv, a mı zlı 'klv. We 'gbv a nə zlı 'klv -nyıma 'bhisa.

9 Nu, zlı 'klv -nyıma mia, zvzənv weee 'yligbe sə tıklı -yo gbvzənv wa nva le.

10 -We nanıa Nyımaa -Kanyo dvdv, a -talı we 'wvsısalıdaa da.

11 Nikpise 'wv -gbv -we'e wlaa -lu yabhlogboo, a 'na nonu we le -ni. Nu, a wleli we zli 'klv.

12 Nu, gbv waa nikpise 'wv -nyima nua le zizewiemi, we gbagbie ka 'debhie zu.

13 Wa -ka wa lenvgbvnya 'bhlesa, 'in we tlaa zli 'klv bebleεε.

14 'In -we weee mia 'bhlewlvda, zli we zea. We 'gbv wa nee:

«-Mi mia 'ylaa 'wv, -in gano,
-in -so 'wv tlitlnya lu,
'in Klisi 'ka o zli -mi -gv zli*li*.»

15 A zu amiaa nonabhu 'yliyo. A 'na nonu -gvwutunya 'bhisa -ni, nu, a no gbvylonya 'bhisa.

16 Nu, zli*nya* -we 'wv -a mia da, we -nyu 'yli, a 'na -nyumonu bhla la -ni.

17 We 'gbv, a 'na -zel*u* -gvwutunya -ni. Nu, a gv la, a 'ka Nyimaa -Kanyo dumagbv 'wulanv.

18 A 'na lvv nu 'wv -ni. Nu duuun mamie mia, gbv bidi -bidi bidii lenve lu we kwaain. Nu, -Lago Zuzu ye ain.

19 A 'ppal*ı* 'kvayli, -Lagosebhee luv nya, gbalie -yo Zuzu 'Pppaa luv nya. A bhli Jejitapee 'ηnikwali -luu amiaa dli weee nya.

20 A 'pa Dide -Lago fuo 'komuu, 'in gbv weee 'gbv, -amiaa -Kanyo Klisi 'ηni nya.

-Lagonyima kwvkwalia, wa nonabhu

21 Klisi sossodli a kaa 'wvv 'gbv, a zvzlu -bha.

22 'Nwni, sa a zva -bha Nyimaa -Kanyo, a zu 'sa -bha amiaa 'lowlia.

23 Nu, 'ηwno 'lowli mi 'ηwno -kanyo nya, 'sa Klisi mia *Leglizu -Kanyo nya. Nu, Leglizi -we -wa Klisi ku, Klisi mi we 'wlu nya, 'in o mi 'yaa we Gbuwusanyo nya.

24 Sa Leglizi zva Klisi -bha, 'ηwni zu 'sa -bha wa 'lowlia sɔ weee lv.

25 'Nwni 'lowlia, a -kali amiaa 'ηwni ze, sa Klisi -kalia Leglizi ze, 'in ɔ yia ɔ 'de wla we 'gbv.

26 Sanee 'sa ɔ wɔlvə Leglizi -yo, weli -yo 'nyu nya, we 'ka -Lagɔɔ -nu -ze.

27 Nu, Klisi 'yibha ɔ 'ka Leglizi -slolu ɔ 'de 'yu we 'ylinanɔ weee 'wv. -Zugba we mi -mɔwlvda, 'sla 'ni we -yo -mi, we ku 'ni 'pnada -mi, 'in 'ηni yabhlogbɔɔ 'ni we -yo -mi.

28 Sanee 'sa, 'ηwni 'lowlia 'kaa wa 'ηwni zekali, wa 'dεe ku 'bhisa. -C -ka ɔ 'ηwnɔɔ zekali, ɔ 'degboluu ze ɔ -kalia.

29 Nu, nyime yabhlogbɔɔ 'ni ci -slɔ ɔ 'dεe ku 'wvnye, 'in ɔ ku ɔ nyea liliu, 'in ɔ kpaa we 'nanvv. 'Sa Klisi nva Leglizi gbegbein,

30 -we ka gbu -wa, -a mi ɔ ku -kpabhiee 'lalinya nya.

31 Nu, we mi cəlida -Lagɔsebhε 'wvε:

«We 'gbv,

nyime yia ɔ dide -yo ɔ 'nyaa kwesi 'bhva yia,
'in ɔ 'ka ɔ 'ηwnɔ -yəlane,

'in wa 'de 'sɔ 'ka ku -bhlo -ze.»

32 Wee zizegbv -minı 'yli. 'In -ami, in nee aın -ylae: Klisi -yo Leglizi 'sɔɔ 'wopaligbv -wa.

33 'Sa we mi 'yaa amia 'ηwni 'lowliaa -nu nya, -o -ka -mi, ɔ -kali ɔ 'ηwnɔɔ ze, ɔ 'de 'bhisa, 'in 'ηwnɔ -o -ka -mi, ɔ zu -bha ɔ 'lowli.

6

'Yua -yo wa didea

1 Amia 'yua, -we a 'kaa lenv mʊ ni: a zv amiaa didea 'nuŋwe, nu, mʊ mia tɪklı Nyımaa -Kanyɔ 'yliya 'wv.

2 «-In zv -na dide -yo -na 'nyaa 'nuŋwe», mʊ -wa titee tianv -we -Lagɔ dia zuzənv ɔ 'kaa wlaa weli -gv:

3 mʊ -wa nu,
«-In 'ka zuzənv -dləɔ 'yı,
'in -in 'ka -gwle dvdv -gv.»

4 'Yuua didea, a 'na palı amiaa 'yua 'ce -ni. 'In a zv wa, wa 'wuslamane nya, 'in a 'ka wa 'dızv Jejitapee wełi səlv.

Gali -yo wa -cian

5 Galı, a zv amiaa -cian 'nuŋwe -seli dvdv -gv, wa səsve -yo wa -bhazvze dlı -zənv nya. Sa a zva Klisi 'nuŋwe, 'sa.

6 We 'nı nu, da wa mia aın -gvtalıda -bhlo, -bha a 'ka wa -yla lubho nv, 'in a 'ka wa dvdvnamanıı 'gbv -ni. Nu, a nv -Lagɔ dvmagbv le, amiaa dlı weee nya, Klisi lubhonvnya 'bhisa.

7 Nu, a nv amiaa -cian -yla lubho dlı -zənv nya, nee Nyımaa -Kanyɔ 'dɛ -yla a mı we nvda, we 'nı nyıma -yla.

8 Nu, a yibheli we 'ji nu, we yi nyɔɔo nyɔɔ nya -mı, ɔ -ka -lu -zənv lenv, ɔ yi galı -ze, ɔ yi nyıme -zənv -ze, we 'penie ɔ yıa Nyımaa -Kanyɔ kwee.

9 Amia -wa -cian, a nv 'sa amiaa galı gbegbeıı, a 'na palı wa -yla gbıla 'ce nya -ni. A yibheli we 'ji nu, a -yo wa 'sɔɔ -Kanyɔ -bhlogbɔɔ yalı. Nu, ɔ 'gbızi nyıma 'wv.

-Lagɔ tvgv -li

10 'In -slęen, a titalı amiaa 'titęe da Nyımaa -Kanyɔ -yo ɔ -gbloɔyɔ 'titę 'kadıv 'wv.

11 A 'bhu -Lagoo tvgv -lu weee 'wv, a 'ka 'yligbe gege 'Kuzuū -dawli 'yu.

12 Nu, -a -yo -glenyuma 'ni tu nyidi -ka. Nu, yali 'pupu zuzu 'nyiii 'titə -yo nikpise -dvdu -mını -gvv 'wlulapılınya -yo -wa kaa se -yo -cian, 'ma -a -yo wa kaa tu nyidi.

13 We 'gbv, a 'bhu -Lagoo tvgv -lu weee 'wv! 'In da 'ylı 'nyuu -ka nyni, a 'ka amiaa tonyime 'yu 'yligbe gege. 'In, a -ka gbu weee lu, 'in a 'ka amiaa 'yligbe so -gv -tv gege.

14 A mnazı la, a 'bhu gbuzonu 'wv amiaa -jlaa 'bhisa. A -pla tiklimimie 'wv nete -bana nya.

15 A -pla -gvladolue bhu 'wv -sakwla 'bhisa, 'in - Lagoo gbu -we wlaa 'wvtvte -dləo, a 'ka we gba.

16 A 'bhu 'kəmvv dlizuzve 'wv, amiaa luvvize -lu nya. 'In we nya a mnenia a 'ka gbu nyuuu didee 'gbio weee kaa -kosu ɳwəə nyumonu.

17 A 'bhu 'pvpve 'wv kna -kloo 'bhisa, 'in a 'ka - Lagoo ɳwəə wəli 'wvbhu tvgvble -we -Lagoo Zuzu wlaa 'bhisa.

18 A -zlalı we 'de weee -Lago, o bhubhoe nya. Bhla weee nya, a bhubhoe -Lago o Zuzu nya. Amiaa dli -tv -gada 'kəmvv. A bhubhoe -Lago, -Lagonyuma weee 'gbv.

19 A bhubhoe 'ya nanvv 'gbv -Lago. 'In in -ka gbaa yi -Lago 'ka 'mı o wəli tıkli ɳwəə zv. 'In dli telo nya, in 'ka zizegbv mia -Lagoo gbu 'wv 'bhlesa, we gbagbie nya.

20 In yi -sləen -kaslv 'wv -mioo, wee -Lagoo gbu -zonvv wəli -kwanyo in -mia. We 'gbv a bhubhoe -Lago, 'in sa in 'kaa we gba, in 'ka 'sa we gba dli telo nya.

Fvsawəlu 'wvbhlolunv

21 -Amıaa bheli -zənv -yə -amıaa nənənyə -zənv
Tisikı, -ə -a -yə ə nva Nyımaa -Kanyəə lubho, mə yia
na -gvgbv weee aın -yla gbaa. 'In -we ın mia -zəda a
'ka we yibheli.

22 -Amı tiea ə amıaa -gbə na 'də nya, ə 'ka aın -
amıaa -gbə dı -salı, 'in ə 'ka amıaa dlı latemani.

23 Nu, Dide -Lagə -yə Nyımaa -Kanyə -Zezu Klisi
'nyə -Lagəbhelia weee 'wvtvtve -dləə -yə zəkalıe, we
-yə dlızvzve.

24 Nu, nyıma weee -wa -kalıa -amıaa -Kanyə -
Zezu Klisi zə, zəkalıdlı -we'e 'bhıa la nya, -Lagə
ŋwna wa 'nyu la.

**'Wususlolue loluu 'sεbhε
New Testament in Kouya**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kouya

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Information sur le droit d'auteur

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. tous droits réservés.

Ce texte de traduction vous est rendu disponible sous termes du Creative Commons License: Attribution-Noncommercial- Pas de travaux dérivés. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) En outre, vous avez l'autorisation de mettre le texte sous différents formats de fichier, tant que vous ne changez pas le texte ou la ponctuation de la Bible.

Vous pouvez partager, copier, distribuer, transmettre et extraire des parties ou des citations de ce travail à condition que vous incluez l'information sur le droit d'auteur ci-dessus:

- Vous devez donner Attribution au travail.
- Vous ne devez pas vendre ce travail pour en tirer profit.
- Vous ne devez effectuer aucun travail dérivé qui puisse changer les mots ou la ponctuation en l'état des Saintes Ecritures.

Les autorisations au-delà du canevas de cette licence peuvent être disponibles si vous nous contactez au travers de votre demande.

Le Nouveau Testament

en Kouya

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kouya

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

6b111f8e-be6f-55f2-a7a8-c43583754a65